

Izhaja:

10., 20. in 30. dan vsakega meseca; ako je ta dan nedelja ali praznik, dan poprej. Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto 2 goldinarja.

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvu „Mira“ v Celovcu.

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Leto XVIII.

V Celovcu, 30. oktobra 1899.

Štev. 30.

Državni zbor.

(Izvirno poročilo iz Dunaja.)

Osem in pol meseca je preteklo, da državni zbor ni bil več zbran. Dne 18. okt. se je zopet sešel. Dan prej so se razveljavile jezikovne naredbe. Vsled tega veliko veselje med liberalci in nacionalci, a desnica, ki je tako požrtvovalno podpirala vlado, je potrta.

Parlamentarno delo v novem (16.) zasedanju državnega zbora se je pričelo. Do danes, ko Vam pošiljam kratko poročilo, imamo prve tri seje za seboj. Poslanci so si izvolili svoje predsedništvo, nova vlada, kateri na čelu stoji grof Clary-Aldringen, je spregovorila prvo svojo besedo ter zbornici razvila svoj program ali načrt in zastopniki raznih strank rešujejo vladno izjavo ter grofu Clary-ju odgovarjajo — to je jedro dosedanjega zborovanja.

„Mirovim“ bralcem je znano, da je dne 2. oktobra t. l. odstopil grof Thun s svojimi ministri. Po cesarjevi volji in po želji nemških liberalcev smo dobili nove ministre; ti niso izbrani iz desniške večine, ampak iz višjih uradniških krogov, ki so več ali manj liberalnega in nemškega mišljenja. Novemu ministerstvu predseduje bivši štajerski cesarski namestnik grof Clary-Aldringen, ki je ob enem minister za poljedelstvo. Imena novih ministrov je „Mir“ že svoječasno objavil.

Na dan sv. Luke (18. t. m.) so se predstavili novi ministri poslaniški zbornici, a tako hladno, kakor grof Clary, še ni bil sprejet nobeni predsednik. Nijedna roka mu ni ploskala, nijeden slavalik ga ni pozdravil pri nastopu. V dvorani je vladala resnobna tihota in označila sedanjí resni položaj. — Ker je nova vlada 15. zasedanje zaključila, bilo je treba takoj v prvi seji voliti predsednika, dva podpredsednika in 12 zapisnikarjev. Dognala se je ta dan samo izvolitev predsednika. Glavne stranke na desnici in levici so se dogovorile za prejšnjega predsednika dr. Fuchsa. To pa Juriju Schönenerju in Wolfu seveda ni bilo po volji. Komaj je pričela volitev, planil je Schönener po koncu. Kričal je, da on in njegovi tovariši ne volijo dr. pl. Fuchsa, češ, on je parlamentarni zločinec in rabelj, ki je kršil ustavo! Wolf je klical: „Pfui Fuchs“. Izid sicer mirne volitve je bil ta, da je bil izvoljen dr. pl. Fuchs s 264 glasovi, 6 glasov je dobil Wolf, 55 listkov ni bilo napisanih.

Med burnim ploskanjem desnice je prevzel dr. Fuchs predsedništvo in se v prisrčnih besedah zahvalil za izkazano zaupanje.

Izjava nove vlade.

Ko je grof Clary svoje tovariše zbornici predstavil, razvil je načrt svoje vlade z nastopno izjavo:

„Vlada si je svesta, kako težavna in odgovornosti polna je njena naloga. Resen položaj, povzročen po političnih borbah zadnjih let, upa vlada, bo deloval na to, da zbornica brez pridržkov uvažuje dobrohotno vladne namere, da se zopet omogoči parlamentarno zborovanje. Vlada je neutralno sestavljena iz mož, ki hočejo v službi cesarjevi svoje moči darovati za državni blagor in sicer v smislu sedanje ustave. Vlada se obrača na vse stranke ne motiti parlamentarnega zborovanja, ker le tako je mogoče dognati narodnostni mir. Vlada si je svesta, kaj pomeni to, da je razveljavila jezikovne naredbe, a te so bile glavna ovira rednega zborovanja. Vlada pa hoče stvar zakonitim potom konečno vrediti v parlamentu. Pri tem se bo vlada ozirala na zakonito priznano enakopravnost raznih jezikov, pa tudi na praktične potrebe in na zahteve enotnostne uprave ter se bo vsega ogibala, kar narode razdružuje, in vse podpirala, kar jih jedini. Vlada se hoče držati parlamentarnega pota ter želi, da se hitro doženó avstro-ogerski nagodbeni zakoni, ker so važni za državo. Vlada si želi časa za gospodarska vprašanja, katerih rešitve narodi težko pričakujejo, jednako zahtevajo kulturne potrebe skrb države, vzlasti šole, kjer bo vlada gojila vzgojevalno delavnost in npravno-verško mišljenje. — Škode po povodnih po mnogih deželah treba popraviti, zato vlada izroča zbornici primerne predloge. Vlada bo skrbela, da gredó uradi ljudstvu pri vseh opravičenih zahtevah na roko, da se s tem množi zaupanje do uradov in do oblastev, kar je tembolj potrebno, ker je oblast mnogo trpela vsled političnih borb. Vlada upa, da jo bo podpiral vsak, ki poln domoljubja želi svoji domovini najboljše.“

Vladna izjava je zlasti Mladočehe hudo razburila, pri vsakem odstavku so hrupno ugovarjali ter osipali grofa Claryja s „Pfui“-klici tako, da je moral večkrat prenehati, dokler se razburjenost ni podela. Načelnik češkega kluba, dr. Engel,

je po Claryjevem govoru predlagal, da se o vladni izjavi prične razprava; kajti brezpogojna odprava jezikovnih naredb dokazuje vladno sovrastvo do češkega naroda. S to krivico je vlada se udala neopravičenemu pritisku radikalcev in jim izročila državno krmilo. Napovedal je taki vladi najodločnejši boj. Predlog dr. Engelna je bil soglasno sprejet in prva seja zaključena.

V drugi seji

dne 20. t. m. se je zvršila volitev obeh podpredsednikov. Vprašanje, kdo naj bode voljen na mesto prvega podpredsednika, je delalo vsem strankam na desnici nepričakovano preglavico. V minulem zasedanju je to častno parlamentarno mesto zavezal Slovenec dr. Ferjančič, član naše „Zveze“. Zoper zopetno izvolitev g. dr. Ferjančiča so se izrekle vse levičarske stranke pod pretvezo, da je on ščeval zoper Nemce, ko je meseca avgusta t. l. potujoče češke visokošolce na Bledu pozdravil in s tem pozdravom nekako zakrivil Celjske izgrede. Levičarji so zahtevali, da se mesto prvega podpredsednika prepusti Nemcem ter so proglasili kot svojega kandidata onega nemško-narodovca Prade-ja, ki je s svojim zadnjim protiaustrijskim govorom koncem meseca januarja t. l. največ zakrivil, da je grof Thun pretrgal zasedanje državnega zbora. Levičarjev in njih nasilstva se je zbala tudi katoliška nemška ljudska stranka; izjavila je, da voli kogarkoli, le dr. Ferjančiča ne. Za njega so se potegovali vsi njegovi tovariši v slov. kršč. narodni zvezi, Čehi in večina Poljakov. Pretila je nevarnost, da se zaradi tega zgolj osebnega nasprotja razbije cela desnica, kar so levičarji z vlado vred željno pričakovali. V zadnjem trenutku je dr. Ferjančič umaknil svojo kandidato in slov. kršč. narodna zveza je mesto njega izbrala dr. Laginjo. Ker pa je tudi dr. Laginja izvolitev prostovoljno odklonil, zjedini se je vsa desnica za poljskega posl. dr. Pientaka. Ta je dobil 197 glasov, nemški kandidat Prade pa je propadel s 165 glasovi. Propad je poparil levičarje in z njimi vred tudi vlado; kajti bili so še isto jutro svoje zmage skoraj gotovi. V hladilo svoje nejevolje so grdo smerjali novo izvoljenega prvega podpredsednika dr. Pientaka in Poljake. Mesto drugega podpredsednika so nemške stranke odklonile in pred volitvijo zbežale iz dvorane. Izvoljen je bil s 169 glasovi prejšnji drugi podpred-

PODLISTEK.

Kralj Maks in krčmarica.

V Ribjaku, mičnem selu v znožju bavarskih planin, je živela ob času Maksa Josipa spretna krčmarica, ki je kmalu zaslovela po vsi deželi. Daleč na okoli ni bilo boljše kuharice za ribjo pečenko. Inske ščuke in krape je znala le ona najslastnejše prirediti za okus, a nikdo ni mogel biti — to je bila nje druga značajna lastnost — surovejši, nego ona. Bodisi star ali mlad, bodisi bogatin ali berač, to je bilo ribji kuharici povsem jednako. Umevno je torej, da je sloves te dvojne umetnosti dospel tudi na kraljev dvor. Kralj Maks, veliki ljubitelj dovtipov in šal, sklence nekega dne poskusiti svojo lokavost tudi s to izvorno prikaznijo ribjaške krčmarice.

Bilo je prijaznega poletnega jutra; zlato solnce je rajskomilo obsevalo košate višine in dajala dolini, po kateri se kot srebrni pas vali ribnata Ina, čarobnokrasi pogled. A naša krčmarica v Ribjaku se ni celo nič zanimala za to divno naravo; imela je važnejše opravilo v kuhinji. Niti se ni dala motiti v svojem gospodinjstvu, ko je stopil pred njo njeni mož, kateremu se je poznalo, da se mu je pripetilo nekaj strašnega. Bil je uprav dospel dvorni sel s poročilom, da pride Nj. Veličanstvo v jedni uri v krčmo, kjer misli pokusiti od rib, ki jih baje tako slastno pripravlja njegova žena.

„Koliko jih pride z njim?“ je bil kratki odgovor njegove boljše polovice, ne da bi se količkaj odmaknila od slavne peči, na kateri se je cvrla in pražila slovita ribja pečenka.

„Koliko jih pride z njim — kako čudno prazate mamka“, se oglasil med tem vstopivši sel.

„I, oni dvorni cepci in frkolinje, ki skačejo kakor bolhe zadaj na kraljevi gnojni koš in pri tem mislijo, Bog vé, kako da so mogočni — tisti, menim, pridejo tudi z njim, ne? No, ne zijaj tukaj v mé kakor vol v nova vrata!“, — kriči nad osuplim kraljevim poslancem; — „saj imam nos kakor drugi ljudje, in roke in noge tam, kamor spadajo.“

Urno jo popiha ta izpred čudne ženske in iz kuhinje na cesto kralju naproti. Oče in hči pa, — kajti tudi poslednja je bila prihitela poslušat nazznanilo o kraljevem posetu — sta se strahoma spogledovala. Ako ostanejo mati tudi danes pri svoji surovosti, kaj bode iz tega? Pred krasnimi očmi mladostne Cilike vstajajo grozne podobe, kakor žaljenje Nj. Veličanstva, vislice, natezalnica ali vsaj huda ječa, in uprav hoče prositi mater, naj bi se uljudno obnašali vsaj danes, ko pridejo v hišo tako visoki gostje, kar zatrobi zunaj svetli poštni rog, naznanjajoč prihod častne gospode. Hitro se podvizata venkaj krčmar in brhka mu hčerka; krčmarica pa se še ne zmeni za to, marveč se sila hladnokrvno vrti okrog svojih rib.

Priljudno odvrne vladar pozdrav ribjaškega krčmarja; a zaman mu iščejo oči po hišni gospodinjci. Morda se stoprav pražniše obleče, si misli kralj ter se med tem posluži priprostih ponujenih okrepčil. A hip za hipom mine, ne da bi se pokazala toliko slavljenja krčmarica.

„Tu vidi Vaše Veličanstvo prvi dokaz njene surovosti“, si usodi omeniti general Straka, ki je bil tudi v kraljevem spremstvu. Kralju samemu se táko zanemarjenje svoje osebe že tudi zdi preveč,

in ko na njegovo vprašanje, kje se mudi njegova žena, krčmar v veliki zadregi jecljaje pripoveduje, da si dá ona z najboljšimi ribami v kuhinji opraviti, ukaže kralj svojemu pribočniku, naj ji sporoči, da jo želi z ribami vred videti.

Pribočnik, sam radoveden, kakšna ženska bi to bila, zaradi katere se je njegov gospod tako daleč pripeljal, hiti v kuhinjo.

„Ali ste vi krčmarica?“ vpraša marljivo kuharico, sukajočo se pri ognjišču.

„I, krčmar gotovo ne.“

„Nj. Veličanstvo bi vas rad videl.“

„Jaz pa njega ne, dokler se mi péka ne zgotovi.“

„Kralj je vaš gospod“, opominja pribočnik; on ima zapovedovati, a mi ubogati.“

„Tega mu ne zavidam, gospod lakáj.“

„Jaz sem kraljev pribočnik.“

„A kaj, obroč ali ne, v svoji hiši si ne dam ničesar ukazovati.“

„Ako misli kaj nespametnega, ne! Tako neumen pa le ni, da bi zahteval rib in hotel, naj letim od njih, ko so prišle uprav na ogenj in je mast že vroča. Povejte svojemu gospodu, da ne storim tega; kajti potem bi bilo z mojim imenom kot najboljša ribja kuharica pri kraju.“

Pribočnik — hočeš, nočeš — moral se je s tem poročilom vrniti h kralju. Kralj Maks se je smijal, in da bi šali pomagal na vrhunec, odposlal je generala Strako s strogim ukazom, da se ima gospodinja takoj oglasiti pri njem.

General sklence postopati čisto vojaški, in ko vstopi v kuhinjo, zagrmí z vso silo nad krčmarico:

Zahtevajte po vseh gostilnah „Mir“!

sednik, rumunski posl. Lupul. Tako je sedaj združena desnica zopet na krmilu in stari boji se prej ko ne znova pričnejo.

„Bauerntag“ v Velikovu.

Vršil se je torej v nedeljo 22. oktobra slavni „bauerntag“ — pa nikakor ne za kmete! — v „nemškem“ (kdo se ne smeje?) Velikovu. Kaj je dalo shodu povod? Naša gospodarska zadruga v Sinčivasi, ki ravnokar tako lepo pričinja sè svojim plodonosnim delovanjem. To boli nasprotnike. Da se hoče naš slovenski kmet postaviti na svoje lastne noge, da noče biti še nadalje odvisen od raznih nemških mogočnejev, ki mu narekujejo, kakor hočejo, cene za njegove pridelke, ga hočejo imeti odvisnega tudi v političnem oziru, to nemške nacionalce in „bauernbundarje“ boli. Hoteli so imeti tolažbe, hoteli so imeti koga, ki bi jim ubil „črnega zmaja“ in zato je Pinteričeva garda v Velikovu poklicala na pomoč „slavnega“ barona Rokitanskega iz Štajerskega. Ta mož igra na Štajerskem jako žalostno ulogo. Tam je hotel najprej pristopiti konservativni, katoliški stranki. A ta ga je kratkomalo odločno odklonila, ker so ga spoznali v pravi luči ter so vedeli, da mož išče samo svoj dobiček, da mu je pa pravi blagor kmetov deveta briga. Rokitanskemu je pomagal dosti znani posl. Černik, ki hodi doma v labudski dolini za vsako procesijo z rožnim vencem v roki, zunaj svoje doline pa po vseh shodih grdo zabavlja duhovnikom ter napada katoliško cerkev. Tema dvema pridružili so se še nekateri drugi in ti so torej prišli tolažiti „uboge“ Velikovčane, ki so zaradi našega skladišča tako zelo razburjeni, in ti so „spreobračali“ slovenske kmete iz velikovškega okraja, — katerih pa na shod ni bilo!

Bobnali so nasprotniki dosti za shod. Po svojih listih so tedne in tedne pisarili, da mora dné 22. okt. v Velikovec priti vse, kar po „bauernbundarsko“ in „nemškonacionalno-liberalno“ lazi in gre. V tem so bili vsi nemški, liberalni in nacionalni listi ene misli ter enega srca in tudi uradna „Celovčanka“ jim je zvesto pomagala.

O drznem zavijanju, o nesramnih lažeh, katere so govorniki na shodu pogrevali, spregovorimo prihodnjic. Za danes podamo nasprotni gospodi samo še v premislek nemške besede Goethe-jeve:

„Es will der Spitz aus eurem Stall
Uns immerdar begleiten, —
Doch seiner Stimme lauter Schall
Beweist nur, das wir — reiten!“

Dopisi prijateljev.

Iz Velikovca. (Pričetek delovanja naše gospodarske zadruge.) Znana je „ljubezen“ nemškutarsko-nemško-nacionalnih in socijaldemokratskih Velikovčanov do slovenskih kmetov. Poznajo jih samo tedaj, če jim ti nosijo težko zaslužene krajcarje za razno blago in jim puščajo svoj denar po gostilnah. Takrat teče tudi „nemškemu“ Velikovčanu jeziček prav gladko po slovensko. Drugače pa slovenskim kmetom samo zabavljajo, jih psujejo in jim nasprotujejo, kakor le znajo in morejo! To se kaže zlasti sedaj, ko je začela delo-

„Nj. Veličanstvo kralj Maks Josip vam veleva nemudoma v sobo.“

A smeli naklep se je izjalovil; silen smeh je bil jedini odgovor, ki ga je dobil. (Konec sledi.)

Smešničar.

* (Zasolila mu je.) „Kaj se mi bolj podá, ciler ali slamnica, sestrica?“ — „Za tvojo glavo je najboljši slamnica.“

* (Šaljiv tat.) Sluga nekega častnika v Tilsitu je pred vratmi snažil hlače in sukno svojega gospoda. Približa se mu tujec, zapiše na listek nekaj besed, dene ga v kuverto in prosi slugo, naj listek nese gospodu v sobo. Častnik bere: „Če se posreči, dobro; ako ne, tudi dobro!“ Takoj pošlje slugo, naj vpraša tujca, česa želi. Toda tujec je med tem zginil. Sluga se vrne v sobo v solzah: „Gospod, posrečilo se mu je. Odnesele je hlače in sukno.“

* (Prepozno zdravilo.) „Gospod“, vpraša bolnik zdravnika, „gospod, ali ne veste zdravila za moje noge?“ — „Vem“, odvrne mu zdravnik, „vem: zadnjih dvajset let bi bili več hodili, manj pa sedeli v krčmi, pa bi vas sedaj ne trgalo po nogah.“

* Jožka, ki je bil prvokrat v šoli, vprašajo mati iz šole prišedšega: „No Jožek! kako je bilo v šoli; ali ti je kaj všeč?“ — „Nič kaj“, odgovori Jožek, „dvakrat smo molili, pa nobenkrat jedli.“

* (Vprašanje.) Nočni čuvaj (pojoč): „Varujte ogenj, varujte luč — Bog nam daj svojo pomoč.“ — Kolar (pri oknu kliče): „Ako naj vsak vse svoje varuje, po čemu nam je pa nočni čuvaj?“

vati naša prepotrebna gospodarska zadruga. V velikovu smo začeli prejemati blago 11. oktobra. Velikovčani so tega bili sevé zelo „veseli“. Bilo je ravno tako, kakor da bi bil dregnul v sršenovo gujezdo. „Nemški“ purgarji so bili kar vsi po koncu, postavljali se po ulicah, zmajevali z modrimi glavami in tudi kričali. Nemški župan Pinterič postopa zdaj proti g. Podgorcu, ker se je ta menda pregrešil: 1. zoper deželni stavbeni red, 2. zoper tržni red velikovski. G. Podgorc hodil je namreč po glavni cesti, ter je kmete opozarjal na skladišče; tržni red pa pravi, da se ne smejo na ulicah ustavljati vozovi, da se ne bi promet zaprl. Stavbeni red pa določuje, da se mora stavbeno dovoljenje dobiti za nove stavbe, dozidavanje in prezidavanje. Naša zadruga takega dovoljenja za popravlanje svoje hiše v Velikovu ni iskala, ker se niti jedna nova opeka ali jeden nov kamen uzidal ni! Samovoljno so poslali celo komisijo v našo hišo, da zabrani daljno delo. Ali možakarji so morali kmalu oditi z dolgimi nosovi. Radovedni smo, kaj bo slavni velikovski občinski urad zdaj ukrenil. Sicer pa naj dela, kar mu drago, orožje imamo zdaj mi v rokah!

— (Drugi dan naše zadruge.) Kakor prvo, so besneli naši velikovski neprijatelji tudi drugo sredo, dné 18. okt., ko je naša podružnica v drugič prejemale blago. Župan Pinterič je poslal svojega policaja in ta je mogočno korakal po grebinjski cesti, ter je vsakemu kmetu zabranil s silo (!) ustaviti svoj voz pred našo hišo. Kar s silo torej častna gospoda hoče zabraniti, da naša zadruga ne bi mogla poslovati! Kmetje! Ali Vam to še ne odpre oči, ali Vam še ne kaže dosti jasno, da Vas ti ljudje hočejo imeti le za sužnje, kateri jim slepo ubogajo, jim hlapčujejo in plačujejo! Ali ni vaša dolžnost, da se otresete tako sramotnega jarma?! — Ni manjkalo pri nastopu strogega policaja tudi dosti smešnega. Pripelje svoje žito nek „bauernbundar“ ter se ustavi nekoliko na cesti. Takoj je policaj pri njem ter ga hoče pognati naprej. A kmet, ne bodi len, se policaju moško odreže, pelje v zadružno hišo, se da vpisati za uda in pusti tam svoje žito! Tako naj bi storili brez strahu vsi kmetje-možje! — Omeniti moramo, da hujskajo zoper zadrugo zlasti tudi nasprotni, liberalni listi. „Fr. Stimmen“ so prinesle prav strupen članek, ki grdi zlasti g. Podgorca. — Vse to kaže, koliko težav moramo premagati. A slovenski kmetje, ne dajte se strahovati, niti od Rokitanskega, ne od Černika, ne od Pinteriča, niti od njegovega policaja! Pravica je na vaši strani! Združite se, in s svojimi močmi, združenimi v prosti zadrugi, bodele premagali nasprotno silo!

— (Tretji dan v naši zadrugi.) Delovanje naše zadruge se lepo razvija; prvi dve sredi, dné 11. in 18. oktobra, prišlo je vkup 13 vozov, tretjo sredo že 23 in to zdaj že, ko se je še le malo kaj zvedelo o zadrugi, in ko nasprotniki delajo z vsilo, da bi ljudstvo odvrnili od našega zavoda, ter je mestni zastop velikovski postavil redarja pred zadružno hišo, naj odganja ljudi, ki hočejo pri zadrugi obstati. Obsodili so potem g. Podgorca na 25 gld., ker je, kakor smo že zgoraj omenili, baje prestopil deželni stavbeni red, potem na 5 gld., ker je prestopil tržni red, navrh so ljubeznivi Velikovčani začeli proti tistemu gospodu še tretjo preiskavo zaradi prestopa tržnega reda in pri c. kr. okrajnemu glavarstvu so vložili tožbo, da zadruga po cestah žito kupuje brez trgovske obrti. Seveda je vse to postopanje več kot smešno; vspeh vsega tega je samo, da ljudje o zadrugi še več izvejo in da jih še več pride k nam. Kmetje so tokrat kar odločno začeli voziti v hišo in smejali so se čuvaju javnega reda, ki je ves zelen sprehajal se po cesti sem ter tja. Drugi so prišli povpraševati, kako je kaj z zadrugo? Ko se jim je stvar razložila, so z veseljem obetali, da pridejo vsi. Prišli so tudi Nemci, katoliški možje, povpraševati in so obljubili, da pristopijo k nam. Srečali smo kmeta zadružnika nemškega „Lagerhaus-a“. „Z našim ni nič“, je dejal, „je že dol, Slovenci držijo vkup, mi smo že pri kraju“. To so besede in nade nasprotnikov slovenskega katoliškega ljudstva. V neki gostilni pa so sedeli gospodje vkup, in njihovi govorniki je dejal: „Es ist zum Verzweifeln“ („obupati je“), morebiti res, a zdaj smo še le v začetku. Iz tega sledi zopet nauk: „Kmetje! svoji k svojim!“ — Zaupajte zadrugi, ki se začne sijajno razvijati! — V pojasnilo moramo pa še enkrat povedati, da zadruga ne kupčuje z žitom, da ona sprejema le blago od udov, da ga zanje prodaja. Nasprotniki so tudi že hoteli nas zasačiti. Prišel je v sredo pozno opoludne kmet z dvema vrečama k zadrugi: „Kupite to žito.“ Povedali smo, da ne kupujemo žita. On je trdil, da žito ni njegovo, zadruga pa je slutila, da so ga nasprotniki navlaš poslali, da bi imeli vzrok za novo tožbo. — Torej mora vsakteri, ki hoče zadrugi oddajati žito, pristopiti kot ud; če je kdo že podpisan na pristopnem listu, potem lahko vsakdo zanj njegovo žito pripelje, a poprej ne! Ker nas velikovski mesto

itak že toži, da sprejemamo žito od neudov (ne vemo sicer kako zamore omenjena občina utemeljevati tako trditev), prosimo, naj naši udje na slučajna vprašanja razločno povedó, da žita niso prodali, marveč samo zadrugi oddali, ki jo bo zanj prodala. —

Potem moramo kmete izrečno opomniti, naj v zadrugo ne spravljajo blaga, ki ni kaj vredno. Zadruga mora oddajati pošteno blago, ter si tako pridobiti dobro ime, ona nima namena, nakupovati po nizki ceni razno zmes ter jo mešati med dobro žito in tako delati velik dobiček; tako delajo židje, a mi ne smemo. Kar imate kmetje slabšega blaga, porabite tisto rajši doma in pripeljite v zadrugo, kar je pošteno. — Opomniti moramo še, da se sedaj ne izplača, privražati turšice; zadruga Vam zanj še toliko ne more nadati, da bi prišel biren na 3 gld., ker se to žito iz Ogorske dobi ceneje; porabite torej turšico za kruh, ali moko, ali pa jo dajte živini, tako jo boste boljše porabili, kakor če jo prodate. Če jo pa že kdo v zadrugo pripelje, nadali bomo, kar je mogoče, veliko sevé ne. Težko se zdaj prodaja tudi repica (krompir). Obrodila je povsod dobro in nikdo po nji ne povpraša, na ponudbe tudi nimamo odgovora. Potem moramo naše ude opozarjati, da se kuponi izplačujejo le tam, kjer se je žito oddalo. Torej naj se kmetje okoli Velikovca oglašé pri velikovškem blagajniku, kmetje pri Sinčevasi pa pri sinčevškem. Zadruga mora imeti na obeh straneh posebne knjige in bo zovoljo tega za obe strani imela poseben račun.

Kmetje! Na zadnjem velikovškem shodu „bauernbunda“ so Vaši nasprotniki zopet jasno povedali svoj namen: „Oprostite ljudi temnih sil (to je svete vere);“ trdili so, da so duhovniki prinesli nad ljudi vso nesrečo, da so iz ljudske neumnosti delali si kapital itd. Kdo, kmetje, ima Vaš kapital? Kdo živi od Vas? Duhovniki? dà, oni živé ob starih ustanovah, ali drugi so Vam pili doslej vašo kri in izsesavali vaš mozeg. Govorjenje Rokitanskega v Velikovu pri Sternwirtu je najhujše razžaljenje za Vas, ki imate še kaj vere. Dosti so Vas že učili liberalne modrosti, ob kateri je poginilo na tisoče gospodarjev, vsak dan jih vidimo padati, kakor muhe ob sv. Mihaelu, in zdaj, ko so Vas tako dolgo že učili, pravijo, da ste še neumni. Ne, kmetje niso več neumni, neumen je tisti, ki danes liberalcem še kaj verjame, tak človek je neumen in sicer tako neumen, da je vreden liberalne sodrge. Vi pa kmetje, ne dajte se žaliti v svojih najsvetejših čutilih, v svojem svetem verskem prepričanju, ne pustite psovati svojih duhovnikov, ki Vam čuvajo Vašo družbinsko srečo in blagor vaših duš. Dajte Velikovčanom jasen odgovor ne v besedah, pač pa v dejanji; besed ne umejo, ter smo že dosti govorili, zdaj hočemo dejanja in to dejanje naj bo, da se vsi oklenete gospodarske zadruge, kakor roj bučelic svoje matice. Vsakdo, ki je že ud, naj pripelje s seboj sosede in kmalu bodo potem prevzetni nasprotniki drugače govorili — strah jih je itak že, da se jim tresejo hlače.

Iz Velikovca. (Kdo bo naš novi okr. sodnik?) Vsled smrti dosedanjega načelnika tukajšnje okrajne sodnije, c. kr. deželne sodnije svetovalca g. Vikt. Pramberger-ja, je to mesto razpisano. Nastane tedaj prašanje, kdo bo naš novi okrajni sodnik? Ker prebiva v našem sodnijskem okraju po zadnjem uradnem ljudskem štetju 12.731 Slovencev poleg le 4746 Nemcev, tedaj je samo ob sebi razumno, da mora naš okrajni sodnik slovenščine v besedi in pisavi popolnoma zmožen biti. Neobhodno potrebno je pa tudi, ako hoče novi sodnik svoji nalogi kos biti, da je popolnoma miren, pravičen in nepristranski mož in ne pripada nemško-radikalni stranki. Naj tedaj blagovoli slavna justična uprava pri oddaji tega mesta na dejanske razmere ozir jemati in le popolnoma nepristranskega moža imenovati voditeljem našega velikega sodnega okraja!

Iz Št. Petra nad Velikovcem. (Shod), kate-rega je napravilo katoliško-politično in gospodarsko društvo dné 15. okt. pri Vedeniku v prijazni Ribnici, je bil jako dobro obiskan ter se je vršil prav sijajno. Kot vladni zastopnik je bil navzoč gosp. c. kr. nadkomisar baron Ott. Shodu je predsedoval g. župnik Fr. Treiber. V obširnem govoru je g. Podgorc razlagal, kaj je namen in kako velik je pomen gospodarskih zadrug. Slabo se kmetom godi; po resnici se o tem vsepovsodi toži, a storiti se mora tudi nekaj za kmeta. Kmet si mnogo opomore z zadrugami. Z velikim zanimanjem so navzoči kmetje sledili besedam govornika, ki so vse vnele za zadružno misel in delovanje. — O našem žalostnem stanju v občé, zlasti pa o šolskem vprašanju je govoril tajnik g. Rozman in kazal, kako je kmetom treba šestletne, verske šole, v kateri se mladina poučuj v materinem jeziku. V sklepnem nagovoru je g. Treiber opozarjal, kako dobro je, da ljudje pridno prebirajo dobre časnike in knjige, a se varujejo slabih. Z „živio“-klici svitlemu cesarju se je zaključil res znameniti shod. Slava vrlim možem Št. Peterske občine, ki so v

tako lepem številu prihiteli na naš shod, da se tam znova poučijo in navdušijo za narodno borbo.

Novičar.

Na Koroškem.

(S popravki) imajo sedaj mnogo opravka „Freie Stimmen“. Napadle so bile posojilnico v Železni Kapli na prav surov način. Prvi popravek, ki se je v tej zadevi poslal, so zavrgle, drugega so morale, če tudi s kislim obrazom, prinesiti. Popravek kaže, da se je znani poročevalec iz Železne Kaple naravnost zlagal! — V 83. številu so „Freie Stimmen“ zopet drzno napadle gospodarsko zadrugo v Sinčevasi in g. Podgorca. G. Podgorca jim je poslal popravek, katerega so morale objaviti v 84. številki, in ki kaže, da so velikovski „tajnaceljni“ svojo celovško papirnato tetko poštono speljali na led!

(„Schulvereinska“ podružnica v Celovcu) bode priredila razstavo jedil, da privabi s tem iz žepov Celovčanov nekaj grošev za svoje namene. Načelnica imenovani podružnici in nameravani razstavi je kajpak — gospa Knapičeva, soproga vodje našega učiteljskega. Dotična posvetovanja se godé v njenem stanovanju.

(Učenci naše mladine.) Celovško učiteljsko pripravnico vodi, kakor znano, vodja Knapič. Pričakovati moramo od moža, ki vodi vzgojo prihodnjih učiteljev, da je nepristransk, pošten in pravičen. Kakšna je Knapičeva nepristranost, pričajo šulferajnske slovesnosti, katerih se vedno vdeležuje in pri katerih dejanski sodeluje zlasti tudi njegova žena. Najbolj pa kaže o duhu, ki vlada pri Knapičevih, novica, da je njegov sin, pravnik Oto Knapič, izstopil iz katoliške cerkve. Sledil je onim, katerih geslo je „Proč od Rima“. Ta izstop je gotovo jako značilen. In takim možem so v pouk in vzgojo izročeni poznejši učitelji!

(Star delavec.) V Celovcu je umrl dné 16. t. m. delavec Janez Bait, rojen iz Tolmina, star 94 let. 78 let je neprenehoma služil v tukajšnji Neunerjevi tovarni. Cesar ga je odlikoval s srebrnim zaslužnim križcem, lani je dobil svetinjo za 40 letno službovanje.

(Spominsko ploščo dr. Gobancu) bodo postavili koroški nemški učitelji baje zato, ker je bil tako zvest varuh „nemškega šolstva“. Spominsko ploščo nameravajo uzidati v šoli v Železni Kapli, kjer je bil Gobanc rojen.

(Začetek šol.) Po največ krajih so začele šole letos že sredi oktobra meseca. Tako je ukazala slavna šolska oblast, ki je tudi v tem slučaju pokazala, kako malo ali nič se briga za potrebe in koristi kmetovalcev. Kmetje še potrebujejo otroke za pašo, zlasti letos ob ugodnem jesenskem vremenu, a pošiljati morajo otroke v šolo. Ta zgled zopet kaže, koliko skrbi „gospoda“ za kmeta.

(Ples s pobjem.) Dnó 15. t. m. je bil v Muti v zgornji ziljski dolini v neki gostilni ples. Ob kakih pol petih zjutraj sprla sta se dva kmetjska fanta, Jož. Kaplenig iz Kotič in domačin J. Wurzer. Wurzer je Kapleniga nakrat sunil z velikim nožem tako v glavo, da se je ta precej zgrudil nezavesten na tla in da je za pol ure izdihnil dušo na plesišču. Wurzer je zbežal domov in se skrivil v senu, kjer ga je kmalu zasledil orožnik ter odvedel v zapor.

(Požara.) Dnó 10. t. m. zjutraj je pogorelo pohištvo Š. Čertovta p. d. Jernejkoveca v Slov. Plajberzi. Pogoreli sta dve hiši in skedenj z vso opravo, žitom, krmo itd. Poslom je zgorelo precej oblek. Škode je nad 5000 gld. — Na Libeliški gori je pogorelo dnó 11. t. m. pohištvo Jurija Šarta p. d. Karbuna. Zgorela je hiša z vso opravo. Škode je okrog 1000 gld.

(Sejmovi meseca novembra.) Dnó 2. v Beljaku; 3. v Spod. Dravogradu; 6. v Podkloštru, Naborjetu, Žel. Kapli, Pliberku; 11. na Ziljski Bistrici, v Šmartnu nad Beljakom; 25. v Guštanju; 30. na Vratih.

(Droblj.) V Železni Kapli je nanagloma umrla poštarica, gospa Fric. Zadelala jo je srčna kap. N. p. v m.! — Cesar je potrdil zakon, sklenjen od deželnega zbora, da se občina Treffen razdeli v dve samostojni občini. — Mrtvo so našli dnó 15. t. m. pri Otočah ob Celovcu neznano 70 letno žensko. Na polju jo je zadelala kap. — V Porečah je bilo letošnje poletje 1465 strank s 3380 osebami. Na Velikem Kleku je bilo letos 3945 tujcev. — Poštni upravitelj K. Schwiager v Milstatu je ukradel iz poštne blagajne 15.000 gld. in zbežal. Škoda zadene poštarja in deželnega poslanca D. Kotz-a.

Po drugih slovenskih deželah.

(Poučna predavanja) za združne in posojilnične odbornike ter poslovodje priredi „Gospodarska zveza“ v drugi polovici meseca decembra v Ljubljani. Pouk bo trajal 3 do 4 dni. Oziralo se bo zlasti na knjigovodstvo. Oglasiti se je do 20. novembra t. l.

(Nanagloma umrl) je dnó 17. t. m. v Celju

veroučitelj, č. g. dr. Janežič. V konferenčni sobi se je zgrudil po končanem pouku mrtev na tla. Dosegel je 33 let. Bil je pokojnik odličan rodoljub, mož plemenitega značaja, pobožne nravi in globoke učenosti. Pogreb je bil jako veličasten. Nagrobni govor je imel g. dr. A. Medved iz Maribora. Pri slovenskih besedah so zbežali razni celjski Nemci iz cerkve, in tudi drugače pokazali, da njih narodno sovraštvo sega še preko groba. — Blagemu pokojniku naj sveti večna luč!

(Za „tukaj“ — v zapor.) Slovenskega „tukaj“ častniki nikakor nočejo slišati pri kontrolnih shodih. Na več krajih so Slovence, ki so se slovenski oglašali, kratkomalo odvedli v zapor. Tam imajo mladeniči čas, premišljevat, ali bode v vojski vojna sreča visela na nemškem „hier“. — Radovedni smo, ako bodo naši poslanci o teh nečutih nasilnostih zinili kaj v državnem zboru o priliki, ko pridejo na vrsto predloge za povišanje častniških plač in za štetje denarja za nove puške in topove? Takrat bode pač na mestu, da se spregovori o tej zadevi prav resna beseda. Naj gospoda ne misli, da sme nas Slovane le tedaj smatrati ravnopravnim, kedar nam je treba nalagati davek.

(Po celjskih izgredih.) Kdo je bil znanih velikih izgredov v Celju začetkom avgusta kriv, kažejo najbolj sedanje obsodbe. Slovenec še ni bil obsojen nobeden, celjski „Nemci“ pa imajo res hude čase. Kar zaporedoma potujejo v zapore ali pa plačujejo kazni, ker so se ob priliki češkega pohoda obnašali nasproti Slovincem nespodobno. Krtačar Hans Sager (izgovori Žagar) mora 8 dni v luknjo, ker je napadel dr. Kranjčiča, in plačati 3 gld. za marelo, katero je strl dr. Kranjčiču. Policaj št. 4, Ivan Kunst, kateri je doma iz Gomilskega, a je za svojega policajevanja v Celju že pozabil slovenščino, nemščine pa se še ni pravilno naučil, mora za tri dni v luknjo, ker je razžalil slovensko gospico. Albert Riha, uradnik v Storah, bo 12 dni sedel v zaporu ter plačal 17 gld. kazni, ker je razžalil nekatere slovenske gospode. Morda se vendarle tudi Celjani naučé resnične omike!

(Novo podružnico sv. Cirila in Metoda) so ustanovili v Trziču na Gorenjskem. Novo društvo je za tamošnje narodno življenje jako potrebno. Zanimanje je veliko in pristopilo je že 105 udov. Slava!

(Velik požar) je razsajal dnó 10. t. m. na Draščah pri Žužemberku. Pogorelo je 13. posestnikom 53 poslopij ter vsa obleka in pridelki, tudi več živine.

(Trgovca z dekleti) so prijeli v Trstu. V njegovi družbi ste bili tudi dve Korošici, (!) katerima je žid obetal zlato življenje v Jafi. Hudoba se zove Jožef Schneider ter se je predstavljajal za inženerja, a je navaden čifut.

(Drobne novice.) Celje je dobilo svoj „Bismarckplatz“. Če sedaj tamošnje nemštvo še ni rešeno, mu sploh ni več pomoči! — Jako slabo vinski letino imajo po nekaterih krajih na Štajerskem. V Halozah so povprečno nabrali komaj eno petino od lanskega pridelka. — Blizu Rojana pri Trstu so našli zgorelega 54 letnega peka, Josipa Pečenka, iz Trsta. Polil se je s petrolejem ter se sežgal.

Križem sveta.

(Petdeset let škof.) Dnó 17. novembra t. l. bode poteklo petdeset let, odkar ima veliki dobrotnik hrvatskega naroda Josip Juraj Strossmayer škofovsko dostojanstvo. Z narodom hrvatskim se veselimo i mi redkega slavja ter želimo, da ljubi Bog še dolga leta ohrani velikega Slovana! Slovensko bode Strossmayer obhajal svojo petdesetletnico še le prihodnje leto.

(Povišanje plač.) Vojni minister zahteva, da se izdatno povišajo plače za častnike. Prihodnje delegacije bodo morale to dovoliti. Stroškov bode za to nad 4 milijone goldinarjev. Povišale se bodo plače tudi za železniške služabnike.

(Novo zdravilo zoper trganje v udih [protin].) Znani urednik „Kneipp-Blätter“, naš rojak g. J. Okić v Wörishofen-u, je iznašel dobro delujoče pomagilo zoper protin in revmatizem. Mnogobrojna spričevala in priznanja potrjujejo njegovo trditev popolnoma.

(Demonstracije) so se vršile zadnji teden po raznih mestih na Češkem, ker je vlada razveljavila jezikovne naredbe. V Pragi so se zbirale na ulicah velike množice ljudij. Do kakih izgredov ni prišlo. Po nekaterih drugih mestih so bili tudi izgredi, kateri so bili naperjeni zlasti zoper židovske hiše. V Holešovem so dnó 22. t. m. udri v dve židovski prodajalnici. Pri nemirih so bile tri osebe ubite, več oseb pa ranjenih.

(Na Bismarkov grob) hočejo tudi letos romati Schönererjevi privrženci, da počasté svojega mrtvega „boga“. Najbolje bi seveda bilo, da bi se ti ljudje ne povrnili več domov in ostali v blaženem „rajhu“. A to jim smrdi in še rajši zobljejo avstrijski kruh. Naša „nepristranska“ vlada pa tudi to mirno gleda! Kaj bi bilo, ko bi hoteli Slovani skupno potovati, recimo — v Rusijo?

(Tatovi zažgali mesto.) V Ameriki je pogorelo mesto Madison na Illijonski železnici. Skoro vse trgovske hiše in stanovanja so pogorela. Grozen požar so zakrivali tatovi, ki so v nekem skladišču razstreljevali neko blagajno.

(Dekle, ki spi že 16 let.) V Parizu se nahaja deklica Margareta Boyuval, ki spi od svojega 19. leta nepretrgoma že 16 let, kar je minilo baš pretekli teden. Boyuval je hči nervoznih, žganju udanih starišev, ki je imela večkrat histerične napade. Ob jednem takim napadu v 19. letu je zapala, in odslej spi. Živé jo umetno z mlekom, juho in mesom. Ves čas svojega spanja je izgubila le malo na lastni teži. Zdravniki se pečajo mnogo s to izredno prikaznijo.

(Samomor 12letne deklice.) Na Dunaju se je dnó 18. okt. opoludne vrgla z okna v 4. nadstropju na dvorišče 12letna Frida Welder ter se nevarno poškodovala. Strah pred kaznijo v šoli jo je gnal v smrt!

(Vojna v južni Afriki) se nadaljuje z vso silo. Buri so na več krajih napadli Angleže, si prisvojili nekatera važna mesta, a bili v več bitkah premagani. Angleži poročajo o svojih slavni zmagah, a preveč gladko jim stvar le ne gré izpod rok. Tudi njihove zgube so velike.

(Star časnik.) V Pekingju izhaja časnik „Kin-Pau“, ki bode te dni praznoval tisočletnico svojega obstanka. Do leta 1631. je izhajal po enkrat na mesec, pozneje vsak teden in od l. 1800. vsak dan. Sedaj izhaja trikrat na dan, zjutraj na rumenem, opoludne na belem in zvečer na sivem papirju.

(To in ono.) Posvetovanja škofov se pričó na Dunaju dnó 7. nov. — V Salermi na Laškem je bila velika povodenj. Škodo cenijo na 20 milijonov lir. — V Also-Nyeku na Ogerskem je žena Czapai s svojim ljubimcem ubila svojega moža, premožnega kmeta. Oba zločinca so zaprli.

Družba sv. Mohorja.

Z razpošiljanjem družbenih knjig začnemo z današnjim dnevom.

Knjige se bodo letos razpošiljale po ti-le vrsti: Najprej jih dobi krška škofija, potem razni kraji, sekovska, zagrebška in druge škofije, Afričani in Američani, na to lavantinska, ljubljanska, tržaška in goriška škofija.

Cenjene gospode poverjenike, katerim se knjige pošiljajo, nujno prosimo, naj takoj, ko dobijo „aviso“, pošljejo po nje na pošto ali železniško postajo, da ne bode sitnih reklamacij, ki povzročujejo samo zamudo in nepotrebne stroške. Poštne stroške morajo čast. poverjenikom povrniti posamezni udje.

One gg. poverjenike, ki dobivajo svoje knjige neposredno v družbeni tiskarni, prosimo, naj čim preje pošljejo po nje, da nam zavoji ne zastavljajo prostora, katerega nam itak primanjkuje na vse strani.

Odbor se bode po svojih močéh potrudil, da udje knjige dobé čim preje v roke. — Romajte torej knjige v toli častnem številu po vsem Slovenskem. Budite rojake, poučujte jih, zabavajte in razveseljajte jih ter vneimate v srcih njihovih ljubezen do Boga in domovine!

V Celovcu, dnó 30. oktobra 1899.

Odbor.

Št. 15.582.

Poziv!

Dnó 15. oktobra 1899 zvečer je nastal v Bačah, povzročen bržkone po zlobni roki, požar, ki se je vsled močnega vzhodnega vetra v najkrajšem času razširil na 12 hiš s postranskimi poslopji, tako da je v pol uri gorelo 30 poslopij.

Mnogoštevilne došle požarne brambe so sicer zabranile, da se požar proti severu ni več razširil, ali iz gorečih hiš ni bilo več mogoče kaj rešiti. Zgorela je tako vsa krma, žito, obleka, perilo, oprava, denar itd.; tudi mnogo živine je ostalo v hlevih ter je zgorela.

Pogorelci so v veliki stiski; vsa žetev je uničena, zima je pred durmi, ljudje nimajo ne hrane za se, ne krme za živino, ne strehe. — Škode je okrog 65 tisoč gld., zavarovalnina pa iznaša samo 15.916 gld.

Vsled tako velike stiske pogorelcev se obrača c. kr. deželna vlada po predlogu c. kr. okr. glavarstva v Beljaku do vseh darežljivih deželanov in zaukazuje, naj se po vsej deželi nabirajo milodari potom občinskih predstojništev. Vsi ljudjeljubi se zato pozivljajo, da se udeležé nabiranja.

V Celovcu, dnó 20. oktobra 1899.

C. kr. deželna vlada za Koroško.

C. kr. dež. predsednik: Fraydenegg l. r.

Gornjemu pozivu se pridružujemo i mi ter nujno prosimo cenjene rojake, da pridejo revnim sorojakom z obilnimi darovi na pomoč. Milodare sprejema tudi uredništvo „Mir“-a.

„Naša straža“.

„Naša straža“ zaključuje prvo leto svojega delovanja. Društvo je rodila samoobramba, sila, ki jo dela naši meji neumorno in strastno delujoča „Südmarka“. S sredstvi, ki jih je dobila „Naša straža“ v prvem letu na razpolago, storila je, kar ji je bilo mogoče. Na bodočem občnem zboru bode tajnikovo poročilo pričalo o marsikateri uspešni pomoči trpečim bratom ob mejah. Slovensko strankarstvo je v nekatere kroge zaneslo mržnjo in to celo v kroge, ki so izven mej našega razdirajočega kranjskega življenja. „Straža“ trpi mnogo ob tej mržnji, ki je res tem žalostnejša, ker bi je ne pričakovali tudi med onimi, ki so „Straže“ najbolj potrebni. Ravno zadnji čas je prišlo na „Našo stražo“ zopet kar cel kup prošenj. Treba bi bilo iti na pomoč z velikimi svotami. Vspех za slovensko stvar bi po tej pomoči ne izostal nikjer. Zato pozivljemo vse blage Slovence, da zakličejo sebi in svojim prijateljem: Na pomoč „Naši straži!“ Rešujmo slovenske meje iz rok tujstva! Proč z mržnjo in nemarnostjo, ko je národ v smrtni nevarnosti. Obračamo se do vseh dosedanjih članov, da nemudoma blagovolijo poslati društvenemu blagajniku g. Luki Smolnikarju udnino za drugo poslovno leto, in do požrtvovalnih ustanovnikov, da blagohotno vplačajo II. obroko svoje ustanovnine. Slovence in Slovenci, spominjajte se „Naše straže“ ob vsaki priliki!

Na Koroškem so za „Našo stražo“ dalje vplačali: G. posl. Fr. Grafenauer je poslal 16 K, katere so darovali gg. slovenski duhovniki šmohorske dekanije v družbi s posvetnimi národnjaki. — Posojilnica v Velikovu 50 K, dekan Wieser v Velikovu 2 K, kanonik Holec v Velikovu 2 K, dekan A. Wieser v Grabštanju 10 K, posojilnica v Črni 20 K, prošt L. Serajnik v Tinjah 2 K, kaplan V. Serajnik v Tinjah 2 K, župnik Janez Boštjančič v Kamenu 2 K, prof. Jan. Hutter v Celovcu 4 K, posojilnica v Sinčevsi 20 K, nadštábní zdravnik dr. V. Janežič v Celovcu 20 K.

Za družino najvažnejše vprašanje so zdravniki učinili živil in užitnin, katere se uporabljajo. Telesna dobročutnost, krepko razvijanje otrok, dostikrat celo dolgo življenje zavisi od tega, kaj se uživa. Kako resno dolžnost imajo torej matere, hišne gospodinje, vzgojiteljice. Kljub temu spoznanju se vendar vse preveč spregleda radi navade, in marsikatera mati, katera vé, da bi ne storila prav, ako bi dajala otrokom upijanljivih pijač, pripravja zanje bobovo kavo, katera ima prav tako slabe posledice! Ne moremo nikoli dovolj povdarjati, da je Kathreiner-Kneippova sladna kava jedina zdravju koristna kava, katere je že preskusilo na stotisoče družin in ki se je vselej nad vse dobro obnesla. Ako se rabi kot primes, stori bobovo kavo skoro neškodljivo in poveča ter zboljša celo njen dobri okus. Toda nujno treba opozarjati, da ima samo Kathreiner-Kneippova sladna kava omenjene izvanredne prednosti in da se mora varovati pred vednim slabim ponarejanjem. Pristni Kathreiner se dobi povsod, toča le v znanih izvernih zavitkih z imenom „Kathreiner“, prodajati se torej ne more in ne sme nikoli „na vago.“

Vabilo.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Rožek in okolico napravi v nedeljo dné 5. novembra t. l., ob 3. uri popoldne, svoj letni občni zbor v gostilni g. Jožefa Paula p. d. Rutarja v Dolinčicah po sledečem vspredu: 1. Pozdrav. 2. Poročilo odbora. 3. Volitev novega odbora. 4. Govor: Ljudska omika pa naše šole. 5. Razni govori in prosta zabava. K prav obilni udeležbi vabi drage Slovence in Slovenke

načelníštvo.

Opomba: Posojilnica v št. Jakobu v Rožu dné 5. nov. zaradi našega shoda ne bo uradovala!

Loterijske srečke od 21. oktobra 1899.

Trst 19 12 62 20 25
Linc 67 81 48 30 4

Tržne cene v Celovcu dné 26. oktobra.

Ime blaga	na birne		na hektolitre	
	gld.	kr.	gld.	kr.
pšenica	5	85	7	31
rž	4	85	6	06
ječmen	—	—	—	—
oves	2	30	2	87
hejda	4	32	5	40
turšica (sirk)	3	80	4	75
pšeno (kaša)	7	—	8	75
fižol	—	—	—	—
repica (krompir)	—	95	1	54
deteljino seme	—	—	—	—
grah	—	—	—	—

Sladko seno je po 2 gld. 20 kr. do 2 gld. 60 kr., kislo 1 gld. 40 kr. do 2 gld. 20 kr., slama po 1 gld. 40 kr. do 1 gld. 80 kr. meterski cent (100 kil). Frišen špeh je po 66 kr. do 70 kr. kila maslo in puter po 1 gld. do 1 gld. 20 kr. — Vprežne vole plačujejo mesarji po 130 do 180 gld.

NAZNANILA.

Služkinjo

ki razume kuhati navadno hrano in zna tudi dobro prati, sprejme **Jakob Petschounig,** usnjar v Celovcu.

Kava družbe sv. Cirila in Metoda!

Cenjena gospodinja!

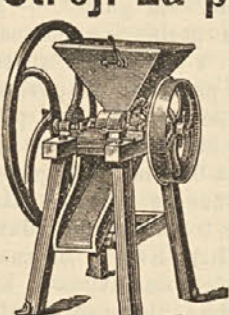
Ne dajte si vsiljevati drugih izdelkov cikorij, ampak zahtevajte povsod najboljši pridev k k pravej bobovi kavi, ki Vam bode gotovo ugajal, to je iz čiste cikorij-ke in sladove tvarine napravljena domača „Kava“ in „Sladna kava družbe sv. Cirila in Metoda“.

Dobiva se povsod!

Glavna zaloga pri: **Iv. Jebačinu** v Ljubljani.

Sladna kava družbe sv. Cirila in Metoda!

Stroji za prirejanje krme za zimsko krmljenje v hlevu!

Rezalnice za rezanico, rezalnice za repo in krompir, mlini za robkanje in mečkanje, parnice za živinsko krmo, premakljive kotljaste štedilne peči z emailiranimi in ne-emailiranimi vložnimi kotlji, stoječe ali premakljive, za kuhanje in parenje živinske krme, krompirja za mnoge kmetijske in gospodarske namene, dalje: robkalnice za koruzo, čistilnice za žito, trijerje, stiskalnice za seno in slamo, na ročno gonjo, stoječe ali na kolesih. mlatilnice, vitle, jeklene pluge, valjarje, brane, najboljše sejalne stroje „**AGRIKOLA**“ (na kolesih), ne da bi bilo treba kolesa izpreminjati.

Samo ob sebi delujoče škropilnice za uničevanje grenkuljice, izdelujejo in pošiljajo z jamstvom kot posebnost v najizvrstnejši in priznani najboljši sestavi.

P. H M A Y F A R T H in so dr.

c. kr. izklj. priv. tovarna za kmetijske stroje, livarne in fužine na par, na Dunaju, II./I. Taborstrasse 71.

Odlikovana z žez 400 zlatimi, srebrnimi in bronastimi kolajnamí.

Illustrirani ceniki in mnoga priznalna písna zastonj. — Zastopniki in prekupci se sprejmejo.

Z novim letom 1900 oddá se pri cerkvi v Žabnicah in na sv. Višarjih služba **organista in cerkovnika (mežnarja).**

Kdor se hoče za to primeroma dobro službo oglositi, mora biti v cerkvenem petju in orgljanju dobro izurjen in sploh za to mesto sposoben. Oglositi se je vsaj do 8. decembra t. l. pri cerkvenem predstojništvu v Žabnicah.

Učenec,

koroški Slovence, ki je dovršil vsaj eno srednjo šolo, sprejme se takoj v tvrdki z mešaním blagom Albin Rant, Kranj.

C. in k. **tovarna za orgle** dvorna

bratov **RIEGER** v Krnovem (Jägerndorf) avstr. Šlezija

izdeluje izvrstne in cene **cerkvene orgle.**

Jakob Petschounig,

usnjarski trgovec

v Celovcu, na novem trgu št. 4., med gostilno „pri Kleeblatt-u“ in Kopper-jevo prodajalniceo.

Kdor hoče dobro, trdno in zoper mokroto stanovito usnje, naj se obrne k meni, kjer mu bodem povsem s svojo **veliko zalogo vsakovrstnega najboljšega usnja,** kakor tudi pravo rusko irhovino po najnižji ceni postregel. — Prodajam tudi vsakovrstno čevljsko orodje. — Izd-lujem in prodajam najizvrstnejšo mast za čevlje. — Kupujem vsakovrstne živinske kože za stroj po najvišji ceni.

Slavno občinstvo uljudno vabim na vsakojaki poskus, da se prepriča o kakovosti robe.

Agente in zasebnike

ki imajo dosti znancev, sprejema nova tovarna, da sprejemajo naročila na povsod neobhodno potrebne, **ново patentovane stvari.** Visoka provizija, oziroma stalna plača, zajamčena. Naročila sprejema: **Klimesch in tov., Praga, 1134—II.**

Na prodaj je kajža

v Črezdolih pri Kotmarivasi, s travnikom, pašo in tremi gozdi, vsega vkup čez 13 oralov. Polja je za 13 birnov posetve. Več se izve pri posestnici Mariji Mikš v Črezdolih, pošta Kotmaravas pri Celovcu.

Brady-jeve želodčne kapljice

(prej Marijateljke želodčne kapljice)

pripravljene v lekarni „pri ogerskem kralju“

C. Brady-a na Dunaju I., Fleischmarkt 1, so starodavno in znano pomagilo, ki krepča želodec pri slabi prebavi in želodčnih težavah.

Ena steklenica stane 40 kr.
Dvojnata steklenica 70 „

Zopet moram opozarjati, da moje kapljice ponarejajo. Pazi se naj torej pri nakupu na zgornjo varstveno znamko s podpisom C. Brady in zavrne se naj vsak izdelek, ki nima zgornje varstvene znamke in podpis C. Brady.

Želodčne kapljice lekarnarja C. Brady (prej Marijateljke želodčne kapljice) so zavite v rudeče škatljice in imajo podobo Marijateljke matere božje kot varstveno znamko. Pod varstveno znamko mora biti zraven stoječi podpis *C. Brady*

Posamezni deli so navedeni.

Želodčne kapljice se pristne dobivajo v vseh lekarnah.

Umetnijski zavod za slikarije na steklo.

B. Škarda

v Brnu.

Odlikován osemkrat s prvimi darili.

Poseben zavod za slikana cerkvena okna v vsakem slogu in vsaki izpeljavi.

Ceniki, proračuni, načrti in osnutki, kakor vsi strokovnjaški nasveti zastonj.

